

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2020. január 30.*

„Előzetes döntéshozatal – 82/891/EGK irányelv – 12. és 19. cikk – Korlátolt felelősségű társaságok szétválásai – A szétváló társaság hitelezői érdekeinek védelme – A szétválás érvénytelensége – *Actio pauliana*”

A C-394/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Corte d'appello di Napoli (nápolyi fellebbviteli bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2018. június 14-én érkezett, 2018. február 27-i határozatával terjesztett elő

az **I.G.I. Srl**

és

Maria Grazia Cicenia,

Mario Di Pierro,

Salvatore de Vito,

Antonio Raffaele

között,

a **Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Arabadjiev tanácselnök, P. G. Xuereb (előadó), T. von Danwitz, C. Vajda és A. Kumin bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. június 5-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az I.G.I. Srl képviseletében S. Ietti avvocatessa,

* Az eljárás nyelve: olasz.

- a Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl képviselőjében S. Pierro és S. Ietti avvocatesse,
- az Európai Bizottság képviselőjében L. Malferrari, W. Mölls és H. Støvlbæk, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. szeptember 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2007. november 13-i 2007/63/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2007. L 300., 47. o.) módosított, a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján a részvénytársaságok szétválásáról szóló, 1982. december 17-i 82/891/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL 1982. L 378., 47. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 50. o.; a továbbiakban: hatodik irányelv) 12. és 19. cikkének értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet az I.G.I. Srl és Maria Grazia Cicenia, Mario di Pierro, Salvatore de Vito, valamint Antonio Raffaele között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az a lehetőség, hogy utóbbiak egy olyan szétváló társaság hitelezőiként, amely vagyonának egy része az I.G.I.-re szállt át, annak megállapítása érdekében, hogy a szétválási okirat velük szemben hatálytalan, megtámadási keresetet (*actio paulianát*), valamint az I.G.I.-re átszállt vagyontárgyak tekintetében végrehajtás vagy biztosítási intézkedés foganatosítása iránt keresetet indítsanak.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 78/855/EGK harmadik irányelv

- 3 A 2007/63 irányelvvel módosított, a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján a részvénytársaságok egyesüléséről szóló, 1978. október 9-i 78/855/EGK harmadik tanácsi irányelv (HL 1978. L 295., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 42. o.; a továbbiakban: harmadik irányelv) „Hatály” című 1. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Az ezen irányelvben meghatározott összehangoló intézkedéseket a tagállamok alábbi társasági formákra vonatkozó jogszabályi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseire kell alkalmazni:

[...]

- Olaszországban:

la società per azioni,

[...]”

- 4 A harmadik irányelv 13. cikkének (3) bekezdése előírja:

„Az átvevő társaság és a beolvadó társaság hitelezői részére nyújtott védelem eltérő lehet.”

A hatodik irányelv

- 5 A hatodik irányelv nyolcadik preambulumbekzdése értelmében:

„[...] a hitelezők, beleértve a kötvénytulajdonosokat is, valamint a szétválásban érintett társasággal szemben egyéb követeléseket támasztó személyek védelmét biztosítani kell, hogy a szétválás ne befolyásolja hátrányosan az érdekeiket”.

- 6 Ezen irányelv tizenegyedik preambulumbekzdése előírja:

„[...] a szétválásban érintett társaságok között, az érintett társaságok és harmadik személyek, illetve a tagok között fennálló viszonytal kapcsolatos jogbiztonság érdekében korlátozni kell az olyan eseteket, amikor érvénytelenség merülhet fel, oly módon, hogy el kell rendelni a hiányosságok lehetőség szerinti orvosolását, valamint korlátozni kell azt az időszakot, amelyen belül az érvénytelenség megállapítása iránti keresetek megindíthatók”.

- 7 Az említett irányelv 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha a tagállamok megengedik a [harmadik irányelv] 1. cikkének (1) bekezdésében említett, hatályuk alá tartozó társaságok számára, hogy ennek az irányelvnek a 2. cikkében szereplő meghatározás szerint különválás útján szétváljanak, úgy erre az ezen irányelv I. fejezete rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Ha a tagállamok megengedik az (1) bekezdésben említett társaságok számára, hogy a szétválást a 21. cikk meghatározásának megfelelően új társaságok alapításával hajtsák végre, úgy ezekre az ezen irányelv II. fejezete rendelkezéseit kell alkalmazni.

[...]”

- 8 A hatodik irányelv 2. cikke előírja:

„(1) Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a »szétválás különválással« olyan jogügylet, amelynek során egy társaság, végelszámolással történő megszűnését követően, egynél több társaságra ruhazza át összes (aktív és passzív) vagyonát, amely ellenértékeként a szétváló társaság részvényesei részvényeket szereznek azokban a társaságokban (a továbbiakban a »kedvezményezett társaságok«), amelyek a szétválás eredményeként tőke-hozzájárulásban részesülnek, valamint a részvényesek a kiosztott részvények névértékének, vagy ha nincs névértékük, úgy a kibocsátás szerinti értékének 10%-át meg nem haladó készpénzkifizetésben részesülhetnek.

[...]

(3) Ahol ez az irányelv a 78/855/EGK irányelvre hivatkozik, az »egyesülésben részt vevő társaságok« kifejezés a »szétválásban részt vevő társaságokat« jelenti, a »beolvadó társaság« kifejezés a »szétváló társaságot« jelenti, a »átvevő társaság« kifejezés a »kedvezményezett társaságok mindegyikét« jelenti, továbbá az »egyesülési terv« kifejezés a »szétválási terv«-et jelenti.”

- 9 A hatodik irányelv 12. cikke a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok jogszabályainak megfelelő védelmet kell biztosítaniuk a társaság olyan hitelezőinek, akiknek követelése megelözik a szétválási terv közzétételét, és azok nem váltak még esedékessé a közzététel időpontjában.

(2) Ebből a célból a tagállamok jogszabályainak legalább arról kell rendelkezniük, hogy az ilyen hitelezők jogosultak legyenek megfelelő biztosítékokra, ha a szétváló társaságnak és annak a társaságnak a pénzügyi helyzete, amelyre a követelést a szétválási terv alapján átruházzák, az ilyen védelmet szükségessé teszi, és ha ezek a hitelezők még nem rendelkeznek ilyen biztosítékokkal.

(3) Amennyiben egy olyan társaság hitelezőjét, amelyre a követelést a szétválási tervnek megfelelően átruházták, nem elégtik ki, úgy a kedvezményezett társaságok egyetemlegesen felelnek a kötelezettségért. A tagállamok ezt a felelősséget arra a nettó vagyonra korlátozhatják, amely ezekre a társaságokra átruházásra kerül, kivéve azt a társaságot, amelyre a követelést átruházták. Ezt a bekezdést azonban nem kell alkalmazni akkor, ha a szétválás a 23. cikk értelmében bírósági ellenőrzés alatt állt és a követelések értékének háromnegyedét képviselő hitelezőinek a többsége vagy a szétváló társaság hitelezőinek bármilyen, a követelések háromnegyedét képviselő hitelezői osztálya a 23. cikk (1) bekezdésének c) pontja szerint tartott gyűlésen beleegyezett az ilyen egyetemleges felelősség érvényesítéséről való lemondásba.

(4) A [harmadik irányelv] 13. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni kell.

(5) A jogaik kollektív gyakorlására vonatkozó szabályok sérelme nélkül az (1)–(4) bekezdés vonatkozik a szétválásban részt vevő társaságok kötvénytulajdonosaira, kivéve ha a szétváláshoz a kötvénytulajdonosok gyűlése – amennyiben ilyen gyűlésről a nemzeti jogszabályok rendelkeznek –, illetve a kötvénytulajdonosok egyenként hozzájárultak.

(6) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a kedvezményezett társaságok egyetemlegesen felelnek a szétváló társaság kötelezettségeiért. Ebben az esetben az előző bekezdéseket nem kell alkalmazni.

(7) Ha egy tagállam az (1)–(5) bekezdésben ismertetett, a hitelezők védelmét szolgáló rendszert a kedvezményezett társaságok (6) bekezdésben említett egyetemleges felelősségéhez köti, akkor ezt az egyetemes felelősséget a kedvezményezett társaságokra átruházott nettó vagyonra korlátozhatja.”

10 A hatodik irányelv 15. cikke kimondja:

„A tagállamok jogszabályai határozzák meg azt a napot, amelyen a szétválás hatályossá válik.”

11 Ezen irányelv 17. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Egy szétválás [*ipso iure*] egyidejűleg a következő joghatással bír:

a) a szétváló társaság összes (aktív és passzív) vagyonának az átruházása az egyes kedvezményezett társaságokra, mind a szétváló társaság és a kedvezményezett társaságok közötti jogviszonyban, mind pedig harmadik személyek vonatkozásában; az (aktív és passzív) vagyont a szétválási tervben, vagy a 3. cikk (3) bekezdésében meghatározottak szerint osztják fel;

b) a szétváló társaság részvényesei egy vagy több kedvezményezett társaság részvényeseivé válnak a szétválási tervben meghatározott elosztás szerint;

c) a szétváló társaság megszűnik.”

12 Az említett irányelv 19. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok jogszabályai kizárólag a következő feltételekkel összhangban határozhatják meg a szétválások érvénytelenségének szabályait:

a) az érvénytelenséget bírósági határozatban kell megállapítani;

- b) a 15. cikk értelmében hatályossá vált szétválást csak az előzetes bírói vagy közigazgatási jogszerűségi ellenőrzés elmaradása miatt vagy közokiratba foglalás hiányában, illetve akkor lehet érvénytelenné nyilvánítani, ha megállapítást nyer, hogy a közgyűlés határozata a nemzeti jogszabályok értelmében semmis vagy megtámadható;
- c) az érvénytelenné nyilvánítási eljárás nem indítható meg hat hónappal azután a nap után, hogy a szétválás az érvénytelenségre hivatkozó személy tekintetében hatályossá vált, vagy ha a jogellenes helyzetet azóta orvosolták;
- d) ha egy szétválás érvénytelenségét okozó jogellenesség orvosolható, úgy a hatáskörrel rendelkező bíróság az érintett társaságok számára határidőt tűz ki, amelyen belül ezt megtehetik;
- e) a szétválás érvénytelenségét megállapító határozatot az egyes tagállamok jogszabályai által előírt módon, [az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 1968. március 9-i 68/151/EGK első tanácsi irányelv (HL 1968. L 65., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 3. o.)] 3. cikkének megfelelően kell bejelenteni és közzétenni;
- f) ha egy tagállam jogszabályai megengedik harmadik személy részére, hogy az ilyen bírósági határozat ellen ellentmondást nyújtson be, akkor ezt kizárólag a határozatnak a 68/151/EK irányelv szerint meghatározott közzétételétől számított hat hónapon belül teheti meg;
- g) egy szétválás érvénytelenségét megállapító bírósági határozat önmagában nem érinti a kedvezményezett társaságokat terhelő vagy azok javára szóló olyan kötelezettségek érvényességét, amelyek a bírósági határozat kihirdetését megelőzően, de a 15. cikkben említett napot követően keletkeztek;
- h) a kedvezményezett társaságok mindegyike felel azokért a kötelezettségeiért, amelyek a szétválás hatályosulásának napját követően és a szétválás érvénytelenségét megállapító határozat közzétételének napját megelőzően keletkeztek. A szétváló társaság szintén felel az ilyen kötelezettségekért; a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy ez a felelősség annak a kedvezményezett társaságnak a nettó vagyon-részesedésére korlátozódik, amelynek a terhére az ilyen kötelezettség keletkezett.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjától eltérve a tagállamok jogszabályai rendelkezhetnek úgy is, hogy egy szétválás érvénytelenségét közigazgatási hatóság is megállapíthatja, amennyiben az ilyen határozattal szemben bíróságon jogorvoslattal lehet élni. A b), d), e), f), g) és h) pontokat értelemszerűen kell alkalmazni a közigazgatási hatóságra is. Az ilyen érvénytelenség megállapítása iránti eljárásokat a 15. cikkben említett naptól számított hat hónap elteltével már nem lehet megindítani.

(3) A fentiek nem érintik a tagállamoknak azon jogszabályait, amelyek egy szétválás érvénytelenségének megállapítására vonatkoznak, és amelyek nem minősülnek előzetes jellegű bírói vagy közigazgatási jogszerűségi ellenőrzésnek.”

13 A hatodik irányelv 2–19. cikke a „Szétválás különválással” című I. fejezetben található.

14 Ezen irányelv „Szétválás új társaságok alapításával” című II. fejezetében a 21. cikk (1) bekezdése előírja:

„Ezen irányelvnek az alkalmazásában a »szétválás új társaságok alapításával« olyan jogügylet, amelynek révén egy társaság, végelszámolással történő megszűnését követően, egynél több újonnan alapított társaságra ruhazza át összes (aktív és passzív) vagyonát, amely ellentételezéseként a szétváló társaság

részvényeseinek részvényeket bocsátanak ki a kedvezményezett társaságokban, valamint a részvényesek a kiosztott részvények névértékének, illetve ha nincs névértékük, úgy kibocsátási értékének 10%-át meg nem haladó készpénzkifizetésben részesülhetnek.”

- 15 Az említett irányelvnek szintén a II. fejezetében szereplő 22. cikk (1) bekezdése szerint:

„A 68/151/EGK irányelv 11. és 12. cikkének sérelme nélkül ennek az irányelvnek a 3., 4., 5. és 7. cikkét, a 8. cikkének (1) és (2) bekezdését, valamint a (9)–(19) bekezdését alkalmazni kell az új társaságok alapításával történő szétválásra. Ennek alkalmazásában a »szétválásban részt vevő társaságok« kifejezés a szétváló társaságot, a »kedvezményezett társaságok« kifejezés pedig az új társaságok mindegyikét jelenti.”

- 16 A hatodik irányelvnek a „Szétválásnak tekintett egyéb jogügyletek” című IV. fejezetében szereplő 25. cikk a következőképpen rendelkezik:

„Ha egy tagállam jogszabályai megengedik az 1. cikkben meghatározott jogügyletek egyikét a szétváló társaság megszűnése nélkül, úgy a 17. cikk (1) bekezdése c) pontjának kivételével az I., II. és III. fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.”

Az olasz jog

- 17 A codice civile (polgári törvénykönyv) „Hitelezői kifogás” című 2503. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az egyesülés kizárólag a 2502-bis cikkben előírt utolsó nyilvántartásba vételi kötelezettség teljesítésétől számított hatvan nap elteltével hajtható végre, hacsak az egyesülésben részt vevő társaságoknak a nyilvántartásba vételt vagy a 2501-ter cikk harmadik bekezdésében előírt közzétételt megelőzően követeléssel rendelkező hitelezői az egyesülés végrehajtásához hozzá nem járulnak, vagy a hozzájárulást nem adó hitelezők követeléseit ki nem elégítik, vagy az ennek megfelelő összegeket banki letétbe nem helyezik, feltéve, hogy egyetlen könyvvizsgáló cég az egyesülésben részt vevő valamennyi társaság tekintetében elkészíti a 2501-sexies cikkben meghatározott jelentést, és abban a 2501-sexies cikk hatodik bekezdése értelmében saját felelősségére záradékkal megerősíti, hogy az egyesülésben részt vevő társaságok vagyoni és pénzügyi helyzete a fent említett hitelezők védelme érdekében biztosíték nyújtását nem teszi szükségessé.

Ha egyik ilyen kivétel sem áll fenn, az előző bekezdésben megjelölt hitelezők a fent említett hatvan napos határidőn belül kifogást emelhetnek. Ez utóbbi esetben a 2445. cikk utolsó bekezdése alkalmazandó.”

- 18 E törvénykönyvnek „Az egyesülés érvénytelensége” című 2504-quater cikke a következőket írja elő:

„Az egyesülési okirat érvénytelensége az egyesülési okiratnak a 2504. cikk második bekezdésének megfelelő nyilvántartásba vételt követően nem állapítható meg. Ez a szabály nem érinti az egyesülés következtében kárt szenvedett tagok vagy harmadik személyek esetleges kártérítéshez való jogát.”

- 19 Az említett törvénykönyvnek „A szétválás formái” című 2506. cikke ekként rendelkezik:

„A szétválás keretében egy társaság a teljes vagyonát több, már létező vagy újonnan létrehozott társaságra, illetve vagyona egy részét esetlegesen egyetlen társaságra, továbbá az ennek megfelelő részvényeket vagy üzletrészeket a részvényesire ruházza.

A készpénzfizetés akkor lehetséges, amennyiben annak összege nem haladja meg a kiosztott részvények vagy üzletrészek névértékének 10%-át. Egyhangú egyetértés mellett engedélyezett továbbá, hogy egyes részvényesek nem a szétválásban kedvezményezett társaságainak részvényeiből vagy üzletrészeiből részesülnek, hanem a szétváló társaság részvényeit vagy üzletrészeit kapják meg.

A szétváló társaság a szétválás keretében vagy eljár a végelszámolással történő megszűnése érdekében, vagy folytatja a tevékenységét.

A szétválásban nem vehetnek részt a felszámolás alatt álló olyan társaságok, amelyek aktív vagyonának elosztása megkezdődött.”

- 20 A polgári törvénykönyv „Alkalmazandó szabályok” című 2506-ter cikkének utolsó bekezdése a következőket írja elő:

„A 2501-septies, 2502., 2502-bis, 2503., 2503-bis, 2504., 2504-ter, 2504-quater cikk, a 2505. cikk első és második bekezdése, a 2505-bis és a 2505-ter cikk a szétválásra is alkalmazandó. Az ezekben a cikkeken szereplő, az egyesülésre történő valamennyi hivatkozás alatt a szétválást is érteni kell.”

- 21 E törvénykönyvnek „A szétválás joghatásai” című 2506-quater cikke utolsó bekezdése szerint:

„Mindegyik társaság a részére juttatott saját tőke vagy annak megmaradt része tényleges értékének erejéig egyetemlegesen helytáll a szétváló társaság olyan tartozásaiért, amelyeket nem egyenlít ki az a társaság, amelyet az adott tartozás terhel.”

- 22 A polgári törvénykönyvnek „A megtámadási keresetről” című 2901. cikke szerint:

„A hitelező feltételhez vagy határidőhöz kötött követelés esetén is jogosult kérni a vagyonátruházás hatálytalanságának vele szemben történő megállapítását, ha az adós a vagyonátruházással e hitelező érdekeit sérti, feltéve hogy teljesülnek a következő feltételek:

- 1) az adós tudott arról, hogy a vagyonátruházás a hitelező érdekeit sérti, vagy – amennyiben a vagyonátruházás a követelés keletkezését megelőzően történt – a vagyonátruházás eleve, szándékosan azt a célt szolgálta, hogy az ilyen követelés teljesítését megghiúsítsa;
- 2) visszterhes vagyonátruházás esetén pedig a harmadik személy tudott az érdeksérelemről, és – amennyiben a vagyonátruházás a követelés keletkezését megelőzően történt – az eleve, szándékosan az ilyen követelés teljesítésének megghiúsítását szolgáló vagyonátruházásban részt vett.

[...]”

- 23 A polgári törvénykönyv 2902. cikkének első bekezdéséből következik, hogy az a hitelező, amelyre nézve az adós vagyonára vonatkozó biztosítékot csökkentő vagyonátruházás hatálytalansága megállapítást nyert, a vagyonszerző harmadik személyekkel szemben a megtámadott átruházás tárgyát képező vagyontárgyak tekintetében végrehajtás vagy biztosítási intézkedés foganatosítása iránt keresetet indíthat.

- 24 Végül e törvénykönyv 2903. cikkéből következik, hogy a megtámadási keresetre a vagyonátruházástól számított ötéves elévülési határidő vonatkozik.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 25 A 2009. szeptember 16-án kelt közjegyzői okirattal a Costruzioni Ing. G. Iandolo Srl vagyonának egy részét – szétválás keretében – átruházta az I.G.I. részére, amelyet ugyanezen közjegyzői okirattal e célból hozott létre.
- 26 Mivel úgy vélték, hogy a Costruzioni Ing. G. Iandolo elveszítette a vagyona jelentős részét, és hogy ezután a tulajdonában csak gyenge minőségű földterületek maradtak, M. G. Cicenia, M. Di Pierro, S. de Vito és A. Raffaele a Tribunale di Avellino (avellinoi bíróság, Olaszország) előtt keresetet indított az I.G.I. és a Costruzioni Ing. G. Iandolo ellen, amelynek keretében nyilatkoztak arról, hogy ők utóbbi hitelezői. Elsődlegesen a polgári törvénykönyv 2901. cikke alapján megtámadási keresetet, úgynevezett „*actio pauliana*” nyújtottak be, amelyben kérték a szóban forgó szétválási okirat hatálytalanságának velük szembeni megállapítását. Másodlagosan annak megállapítását kérték, hogy a polgári törvénykönyv 2506-quater cikke alapján a Costruzioni Ing. G. Iandolo és az I.G.I. egyetemlegesen felel a Costruzioni Ing. G. Iandolo társaság tartozásaiért.
- 27 A Tribunale di Avellino (avellinoi bíróság) 2015. december 11-i ítéletében helyt adott a hitelezők elsődleges kérelmének, és megállapította, hogy a szétválási okiratban foglalt vagyónátruházás „a jelenleg is az [I.G.I.] tulajdonát képező, a hatálytalanná nyilvánított okiratban szereplő vagyontárgyakra tekintettel” velük szemben hatálytalan.
- 28 Az I.G.I. és a Costruzioni Ing. G. Iandolo ezen ítélettel szemben a Corte d’Appello di Napolihoz (nápolyi fellebbviteli bíróság, Olaszország) fellebbezést nyújtott be, és arra hivatkoztak, hogy az érintett hitelezők által indított *actio pauliana* elfogadhatatlan, mivel kizárólag a polgári törvénykönyv 2503. cikkében szereplő kifogás az egyetlen jogorvoslati lehetőség, amellyel a szétválásban részt vevő társaságok hitelezői élhetnek, ha pedig nem emeltek kifogást, a szétválás joghatásai e hitelezőkkel szemben véglegessé válnak. E társaságok előadják, hogy a polgári törvénykönyv 2504-quater cikkel ellentétes a szétválási okirat érvénytelenségének megállapítása azt követően, hogy a közzététel alaki követelményeit teljesítették.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a polgári törvénykönyv 2503., 2504-quater, 2506-ter cikke, valamint 2506-quater cikkének utolsó bekezdése ülteti át a hatodik irányelv 12. és 19. cikkét a nemzeti jogba.
- 30 Konkrétabban, a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a hatodik irányelv 12. cikkének végrehajtása érdekében, amely a szétválásban részt vevő társaságok hitelezői érdekeinek védelmére vonatkozik a szétválás tervezetének közzétételét megelőzően keletkezett követelések esetében, az olasz jogalkotó előírta, hogy a hitelezők, amelyek jogai a szétválást megelőzően keletkeztek, rövid határidőn belül kifogásolhatják a szétválást. Azt is előírták, hogy mindegyik társaság a részére juttatott saját tőke vagy annak megmaradt része nettó értékének erejéig egyetemlegesen helytáll a szétváló társaság olyan tartozásaiért, amelyeket nem egyenlít ki az a társaság, amelyre az adott tartozás átszállt. Végül, arra az esetre, ha a szétválást már nem lehet érvénytelennek nyilvánítani, előírták a szétválás következtében esetlegesen sérelmet szenvedett tagok vagy harmadik személyek kártérítéshez való jogát.
- 31 A kérdést előterjesztő bíróság azt is kifejti, hogy a hatodik irányelv 19. cikkének végrehajtása érdekében, amely cikk a szétválások érvénytelenségére vonatkozó szabályokat tartalmazza, az olasz jogalkotó úgy rendelkezett, hogy a szétválási okirat érvénytelensége nem állapítható meg, ha az okiratot a cégjegyzékben bejegyezték.
- 32 Az előterjesztő bíróság azt is hangsúlyozza, hogy azon kérdést illetően, hogy a szétváló társaság hitelezői által indított *actio pauliana* elfogadható-e, az ítélkezési gyakorlatban két ellentétes irány van, amelyet az ügyek érdemében eljáró bíróságok alakítottak ki.

- 33 Az ítélkezési gyakorlat első iránya szerint az ilyen kereset elfogadható azzal az indokkal, hogy jöllehet mind a polgári törvénykönyv 2503. cikkében előírt kifogás, mind pedig az e törvénykönyv 2901. cikke által előírt megtámadási kereset célja a hitelezőket az adós vagyona vonatkozásában megillető biztosíték fenntartása, e keresetek egymásnak nem feleltethetők meg. Így e keresetek eltérnek az azok igénybevételére jogosult személyek köre tekintetében, azon határidők tekintetében, amelyeken belül elő kell terjeszteni őket, azon körülmény tekintetében, hogy a megtámadási kereset csalárd magatartás szankcionálására szolgál, és végül a joghatásaik tekintetében.
- 34 Az ítélkezési gyakorlat második iránya szerint a szétváló társaság hitelezőinek megtámadási keresetét ki kell zárni a hatodik irányelv azon célkitűzésére tekintettel, amely annak biztosítására irányul, hogy a szétválás joghatásai a hitelezők tekintetében rövid időn belül véglegessé és visszavonhatatlanná váljanak annak érdekében, hogy a szétválási eljárásban érintett számos – a szétváló társaság hitelezőitől eltérő – érdekelt fél érdekeit megóvják.
- 35 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a szétválás joghatásaira és a szétválással érintett felek érdekeire vonatkozó jogbiztonság megőrzése, amely a hatodik irányelv egyik célkitűzése, csak akkor biztosítható, ha a hatodik irányelv 12. cikkében foglalt keresetek benyújtásának hiánya azzal jár, hogy kizárt a hitelezők számára azon lehetőség, hogy további kereseteket nyújtsanak be az adós vagyona vonatkozó biztosítékuk védelme érdekében. Így a hatodik irányelv 19. cikkében foglalt „érvénytelenség” fogalmának minden olyan keresetet magában kell foglalnia, amely a szétválási okirat akár abszolút, akár relatív – ez utóbbi esetben a szétválás érvényességétől független – hatálytalanságát váltja ki.
- 36 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a hatodik irányelv 12. cikke nem zárja ki az adós vagyona vonatkozó hitelezői biztosíték védelmére irányuló bármely további kereset indítását, és hogy a nemzeti jogban számos eltérés van az érvénytelenség megállapítása iránti kereset és az *actio pauliana* között.
- 37 E körülmények között a Corte d'Appello di Napoli (nápolyi fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A szétváló társaság olyan hitelezői, amelyeknek követelése a szétválást megelőzően keletkeztek, és amelyek az olasz polgári törvénykönyv 2503. cikkén alapuló kifogás jogorvoslati eszközével (tehát a hatodik irányelv 12. cikkének alkalmazása céljából bevezetett jogvédelmi eszközzel) nem éltek, a szétválás végrehajtását követően indíthatnak-e az olasz polgári törvénykönyv 2901. cikkén alapuló megtámadási keresetet [vagy *actio paulianát*] a szétválás velük szembeni hatálytalanságának bíróság általi megállapítása céljából, vagyis annak érdekében, hogy a kielégítési sorrendben az egy vagy több kedvezményezett társaság hitelezőivel szemben elsőbbséget élvezzenek, valamint hogy e társaságok tagjait a kielégítési sorrendben megelőzzék?
- 2) [A hatodik] irányelv 19. cikkében foglalt »érvénytelenség« fogalma kizárólag a szétválási okirat érvényességét érintő vagy azokra a keresetekre is utal-e, amelyek a szétválási okirat érvényességét nem érintik, azonban annak relatív hatálytalanságát vagy alkalmazhatatlanságát idézik elő?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az alkalmazandó irányelvről

- 38 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben a kérdést előterjesztő bíróság mind a hatodik irányelvre, mind pedig a társasági jog egyes vonatkozásairól szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1132 európai parlamenti és tanácsi irányelvre (HL 2017. L 69., 46. o.) hivatkozik, amely a 2017. július 20-i

hatálybalépésétől hatályon kívül helyezte a hatodik irányelvet. Tekintettel arra, hogy az alapügy teljes tényállása a 2017/1132 irányelv hatálybalépésének időpontját megelőzően következett be, a hatodik irányelv alkalmazandó.

A Bíróság hatásköréről

- 39 A Bizottság kétségeit fejezte ki a Bíróságnak a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálására vonatkozó hatáskörét illetően, azzal az indokkal, hogy az alapeljárás nem tartozik a hatodik irányelv hatálya alá, mivel a Costruzioni Ing. G. Iandolo vagyonának csak egy része szállt át az I.G.I.-re.
- 40 A Bizottság szerint ugyanis a hatodik irányelv 2. cikke (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 21. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy ez az irányelv az új társaságok alapításával történő szétválásra csak a szétváló társaság összes aktív és passzív vagyonának átruházása esetén alkalmazandó.
- 41 Egyrészt, amint arra a főtanácsnok az indítványának 43. pontjában rámutat, a hatodik irányelv címéből kitűnik, hogy az a részvénytársaságok szétválására vonatkozik. Szintén ezen irányelvnek a harmadik irányelv 1. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 1. cikkéből következik, hogy a hatodik irányelvet Olaszország vonatkozásában a „società per azioni” (részvénytársaságok) esetében kell alkalmazni. Márpedig a Costruzioni Ing. G. Iandolo és az I.G.I. nem részvénytársaság, hanem korlátolt felelősségű társaság.
- 42 Másrészt a hatodik irányelv 21. cikke értelmében a szétválás új társaságok alapításával olyan jogügylet, amelynek révén egy társaság, végelszámolással történő megszűnését követően, egynél több újonnan alapított társaságra ruházta át összes vagyonát. Ugyanakkor a Costruzioni Ing. G. Iandolo nem több társaságra ruházta át vagyonát, hanem csak a vagyonának egy részét ruházta át egy társaságra, az I.G.I.-re.
- 43 Következésképpen az alapügyben érintett szétválási művelet nem tartozik közvetlenül a hatodik irányelv hatálya alá.
- 44 Az EUMSZ 267. cikknek megfelelően a Bíróság a Szerződések és az európai uniós intézmények jogi aktusai értelmezése vonatkozásában rendelkezik hatáskörrel előzetes döntés meghozatalára. A Bíróság és a nemzeti bíróságok között az e cikk által bevezetett együttműködés keretében kizárólag a nemzeti bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőire tekintettel az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróságnak feltett kérdések relevánsak-e. Következésképpen, ha a nemzeti bíróságok által előterjesztett kérdések uniós jogi rendelkezés értelmezésére vonatkoznak, a Bíróságnak főszabály szerint határozatot kell hoznia (2018. május 31-i Ernst & Young ítélet, C-633/16, EU:C:2018:371, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 Ezen ítélkezési gyakorlat alkalmazásával a Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy hatáskörrel rendelkezik az uniós jogi rendelkezésekre vonatkozó, előzetes döntéshozatal iránti kérelmekről való döntésre olyan helyzetekben, amikor az alapeljárás tárgyát képező tények nem tartoznak ugyan közvetlenül az uniós jog hatálya alá, de ahol az említett rendelkezéseket a nemzeti jog a tartalmukra való hivatkozással alkalmazandóvá tette. Ezen esetekben, még ha az alapügy tényállása nem is tartozott közvetlenül az uniós jog hatálya alá, az uniós jog rendelkezéseit a nemzeti jog alkalmazandóvá tette, amely jog a tisztán belső helyzetekre adott megoldásaira nézve az uniós jog által nyújtott megoldásokhoz igazodott (lásd ebben az értelemben: 1990. október 18-i Dzodzi ítélet, C-297/88 és C-197/89, EU:C:1990:360, 37. pont; 1997. július 17-i Leur-Bloem ítélet, C-28/95, EU:C:1997:369, 27. és 32. pont; 2016. november 15-i Ullens de Schooten ítélet, C-268/15, EU:C:2016:874, 53. pont).

- 46 Ugyanis, ha valamely nemzeti szabályozás a tisztán belső helyzetekre adott megoldásaiban összhangban van az uniós joggal – például annak érdekében, hogy elkerüljék a belföldi állampolgárokkal szembeni hátrányos megkülönböztetést vagy a verseny esetleges torzulását, illetve biztosítsák a hasonló helyzetek egységes kezelését –, uniós érdek, hogy a jövőbeli eltérő értelmezések megakadályozása érdekében egységesen értelmezzék az uniós jogból vett rendelkezéseket vagy fogalmakat, függetlenül attól, hogy milyen körülmények között alkalmazzák őket. Ekképpen azt, hogy a Bíróság tisztán belső helyzetekben értelmezze az uniós jog rendelkezéseit, igazolja, hogy e rendelkezéseket a nemzeti jog közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazandóvá tette a belső helyzetek és az uniós jog által szabályozott helyzetek azonos módon történő kezelésének biztosítása érdekében (2011. december 21-i Cicala ítélet, C-482/10, EU:C:2011:868, 18. és 19. pont; 2019. november 21-i Deutsche Post és társai ítélet, C-203/18 és C-374/18, EU:C:2019:999, 37. pont).
- 47 Ha a nemzeti bíróság olyan helyzettel összefüggésben fordul a Bírósághoz, amely nem tartozik közvetlenül az uniós jog hatálya alá, a Bíróság – amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság más körülményt nem jelölt meg, minthogy az érintett nemzeti szabályozás megkülönböztetés nélküli alkalmazandó a szóban forgó uniós jogi rendelkezés hatálya alá tartozó helyzetekre és a tisztán belső helyzetekre – nem tekintheti úgy, hogy az e jog rendelkezéseire vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelem szükséges számára az előtte folyamatban lévő jogvita megoldásához (lásd ebben az értelemben: 2016. november 15-i Ullens de Schooten ítélet, C-268/15, EU:C:2016:874, 54. pont).
- 48 Azon konkrét elemeknek, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy az uniós jog rendelkezéseit a nemzeti jog közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazandóvá tette a belső helyzetek és az uniós jog által szabályozott helyzetek azonos módon történő kezelésének biztosítása érdekében, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ki kell tűnniük (2018. szeptember 20-i Fremoluc ítélet, C-343/17, EU:C:2018:754, 21. pont).
- 49 E célból a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikke alapján a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megjelölnie, hogy kizárólagosan belső jellege ellenére az előtte folyamatban lévő jogvita mennyiben mutat kapcsolatot az uniós jog rendelkezéseivel, amely kapcsolat e jogvita elbírálásához szükségessé teszi az előzetes döntéshozatal keretében kért értelmezést. E követelmények tükröződnek egyébként az Európai Unió Bírósága által a nemzeti bíróságok figyelmébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan megfogalmazott ajánlásokban (HL 2019. C 380., 1. o).
- 50 A jelen esetben az EUMSZ 267. cikkel létrehozott igazságügyi együttműködési rendszer keretében a nemzeti jog értelmezésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező, kérdést előterjesztő bíróság kifejtette, hogy a polgári törvénykönyv 2503., 2504-quater, 2506-ter cikke, valamint 2506-quater cikkének utolsó bekezdése, amelynek a jelen ügyben való alkalmazását kéri az alapeljárásban részt vevő felek, ülteti át a hatodik irányelv 12. és 19. cikkét a nemzeti jogba. Ezt támasztja alá ugyanis, amint arra a Bizottság rámutat, az 1991. január 16-i decreto legislativo n. 22 – Attuazione delle direttive n. 78/855/CEE e n. 82/891/CEE in materia di fusioni e scissioni societarie, ai sensi dell’art. 2, comma 1, della legge 26 marzo 1990, n. 69 (az egyesülésekről és a szétválásokról szóló 78/855/EGK irányelvnek és a 82/891/EGK irányelvnek az 1990. március 26-i 69. sz. törvény 2. cikkének (1) bekezdésével összhangban történő végrehajtásáról szóló 22. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet; a GURI 1991. január 23-i 19. száma).
- 51 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az is kitűnik, hogy a polgári törvénykönyv e cikkei, amelyek átültetik a nemzeti jogba a hatodik irányelv 12. és 19. cikkét, a polgári törvénykönyv 2506. cikke értelmében mind az olyan szétválási műveletekre vonatkoznak, amelyek révén valamely társaság vagyonának csak egy részét ruhazza át egy vagy több társaságra, mind az olyan szétválási műveletekre vonatkoznak, amelyek révén valamely társaság a teljes vagyonát több társaságra ruhazza át, és ez mind a részvénytársaságokra, mind pedig a korlátolt felelősségű társaságokra vonatkozóan.

- 52 A hatodik irányelv ily módon történő átültetésével az olasz jogalkotó tehát úgy határozott, hogy közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazza a hatodik irányelv 12. és 19. cikkét az olyan korlátolt felelősségű társaságok szétválási műveleteit illetően is, amelyek révén valamely társaság a vagyonának csak egy részét ruházza át egy másik társaságra.
- 53 Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a hatodik irányelv 25. cikke, amelyre a Bizottság az írásbeli észrevételeiben hivatkozik, nem tiltja meg a nemzeti jogalkotónak, hogy a hatodik irányelvben a szétválás vonatkozásában szereplő szabályozást a korlátolt felelősségű társaságok olyan szétválási műveleteire alkalmazza, amelyek révén valamely társaság a vagyonának csak egy részét ruházza át egy másik társaságra, amint azt a Bizottság a tárgyaláson elismerte.
- 54 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Bizottság állításával ellentétben a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előterjesztő bíróság által feltett kérdések megválaszolására.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 55 Az I.G.I. azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan, mivel nem tartalmazza a Bíróság elé terjesztett kérdések ténybeli és szabályozási háttérének ismertetését, ellentétben azzal, amit a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikke megkövetel. Ezenkívül az I.G.I. és a Costruzioni Ing. G. landolo azzal érvel, hogy az előterjesztett kérdések irrelevánsak, mivel azok a követelések, amelyeket az alapeljárás alperesei az *actio pauliana* benyújtásával meg kívántak védeni, mind megszűntek. A tárgyalás során a Bizottság azt is kiemelte, hogy ha e követelések ténylegesen megszűntek, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem okafogyottá vált, és azt elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.
- 56 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helyállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előterjesztett kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2019. július 10-i Federal Express Corporation Deutsche Niederlassung ítélet, C-26/18, EU:C:2019:579, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 57 Ugyancsak az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az uniós jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és jogszabályi háttérét, vagy legalábbis kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdések alapulnak. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak másrésztől pontosan meg kell jelölnie azon okokat, amelyek arra indították a nemzeti bíróságot, hogy felvesse az uniós jog értelmezésének kérdését, és amelyek alapján szükségesnek tartotta a Bíróság elé terjesztetni a kérdését (2018. december 19-i Stanley International Betting és Stanleybet Malta ítélet, C-375/17, EU:C:2018:1026, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben a kérdést előterjesztő bíróság kielégítően ismerteti az alapügy jogi és ténybeli háttérét, és világosan kifejti, hogy a Bíróság elé terjesztett kérdések szükségesek azon kérdés eldöntéséhez, amely az *actio pauliana* uniós joggal való összeegyeztethetősége tárgyában előtte felmerült.

- 59 Ezenkívül az EUMSZ 267. cikkel létrehozott igazságügyi együttműködési rendszer keretében a nemzeti jog értelmezésére kizárólagos hatáskörrel rendelkező, kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkra tekintettel nem állapítható meg, hogy a Bíróság elé terjesztett kérdések nincsenek összefüggésben az alapügy tényállásával vagy tárgyával, vagy hogy hipotetikus jellegű problémára vonatkoznak.
- 60 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az első kérdésről

- 61 Az első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a hatodik irányelv 12. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a szétválás véghezvitelét követően a szétváló társaság hitelezői, akiknek jogai e szétválás előtt keletkeztek, és akik nem éltek az e cikket átültető nemzeti szabályozás által előírt hitelezővédelmi eszközökkel, *actio paulianát* nyújthatnak be annak megállapítása érdekében, hogy az említett szétválás hatálytalan velük szemben, és keresetet indíthatnak a kedvezményezett társaságra átruházott vagyontárgyak tekintetében végrehajtás vagy biztosítási intézkedés foganatosítása iránt.
- 62 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a hatodik irányelv 22. cikkének (1) bekezdése értelmében ezen irányelv 12. és 19. cikkét – a hatodik irányelv 21. cikkének (1) bekezdése szerinti – új társaságok alapításával történő szétválásra kell alkalmazni. Az említett 22. cikk (1) bekezdéséből kitűnik, hogy ezen alkalmazás céljából a „szétválásban részt vevő társaságok” kifejezés a szétváló társaságot, a „kedvezményezett társaság” kifejezés pedig az új társaságok mindegyikét jelenti.
- 63 A hatodik irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok kötelesek előírni egy olyan rendszert, amely megfelelően védi a szétváló társaság azon hitelezőinek érdekeit, akiknek követeléseai megelőzik a szétválási terv közzétételét, és nem váltak még esedékessé e közzététel időpontjában.
- 64 A hatodik irányelv 12. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy e cikk (1) bekezdése alkalmazásában a tagállamoknak legalább arról kell rendelkezniük, hogy az ilyen hitelezők jogosultak legyenek megfelelő biztosítékok követelésére, ha a szétváló társaságnak, és annak a társaságnak a pénzügyi helyzete, amelyre a követelést a szétválási terv alapján átruházzák, az ilyen védelmet szükségessé teszi, és amennyiben ezek a hitelezők ilyen biztosítékokkal még nem rendelkeznek.
- 65 Ezenkívül a hatodik irányelv 22. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 12. cikkének (3) és (6) bekezdéséből kitűnik, hogy a tagállamok előírhatják az újonnan alapított társaságok egyetemleges felelősségét a szétváló társaság kötelezettségei tekintetében.
- 66 Kétségtelen, hogy a hatodik irányelv 12. cikkében a szétváló társaság hitelezőinek védelmére előírt eszközök között nem szerepelnek az *actio pauliana* keresetek.
- 67 Ugyanakkor, amint arra a főtanácsnok az indítványának 59. és 60. pontjában rámutatott, a hatodik irányelv 12. cikkének (2) bekezdésében a „legalább” kifejezés használata azt jelzi, hogy e cikk egy minimális rendszert ír elő a szétváló társaság azon hitelezői érdekeinek védelmére, akiknek követeléseai megelőzik a szétválási terv közzétételét, és nem váltak még esedékessé e közzététel időpontjában. Ennélfogva az említett bekezdés nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy e követelések tekintetében az e hitelezők érdekeinek védelmére további eszközöket írjanak elő.
- 68 Ezenkívül a hatodik irányelv 12. cikkéből nem következik, hogy az e cikket átültető nemzeti szabályozás által a szétváló társaság hitelezőinek védelmére előírt valamelyik eszköz érvényesítésének hiánya akadályozza a hitelezőket abban, hogy az e cikkben felsoroltaktól eltérő más védelmi eszközöket alkalmazzanak.

- 69 E körülmények között – az ezen irányelv nyolcadik preambulumbekzdésében megfogalmazott célkitűzés fényében, miszerint védelemben kell részesíteni a hitelezőket, beleértve a kötvénytulajdonosokat is, valamint a szétválásban érintett társasággal szemben egyéb követeléseket támasztó személyeket – meg kell állapítani, hogy a hatodik irányelv 12. cikke nem zárja ki a szétváló társaság hitelezői számára annak a lehetőségét, hogy olyan *actio paulianát* indítsanak, mint amely az alapügyben szerepel, ha a szétváló társaságnak, és annak a társaságnak a pénzügyi helyzete, amelyre a követelést a szétválási tervezet alapján átruházzák, az ilyen védelmet szükségessé teszi. Mindazonáltal az ilyen kereset hatásai nem lehetnek ellentétesek e rendelkezés céljával.
- 70 Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy magának az első kérdésnek a szövegéből az következik, hogy az olyan *actio pauliana*, mint amely a 2901. cikkében szerepel, és amelyet a szétváló társaság hitelezői indítanak, lehetővé teheti számukra, hogy a kielégítési sorrendben az egy vagy több kedvezményezett társaság hitelezőivel szemben elsőbbséget élvezzenek, valamint hogy e társaságok tagjait a kielégítési sorrendben megelőzzék. Mivel az alapügyben szóban forgó szétválási művelet egy új társaság alapításával járó szétválási művelet, a kérdést előterjesztő bíróság által használt „egy vagy több kedvezményezett társaság” kifejezést úgy kell értelmezni, mint amely az újonnan alapított társaságot vagy az újonnan alapított társaságokat jelöli.
- 71 Márpedig a hitelezők érdekeinek minimális védelmi rendszere, amelyet a hatodik irányelv 22. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 12. cikkének (1) bekezdése ír elő, a szétváló társaság hitelezőire vonatkozik, nem pedig az újonnan alapított társaságok hitelezőire vagy ezek tagjaira, mivel ezek a társaságok nem léteztek a szétválás előtt.
- 72 Ezenkívül a hatodik irányelvnek a 2. cikkének (3) bekezdésével és a harmadik irányelv 13. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 12. cikkének (4) bekezdéséből az következik, hogy az újonnan alapított társaságok és a szétváló társaság hitelezői részére nyújtott védelem „eltérő lehet”.
- 73 A hatodik irányelv 12. cikke tehát nem követeli meg, hogy a tagállamok által az újonnan alapított társaságok hitelezői számára előírt védelem egyenértékű legyen a szétváló társaság hitelezőinek védelmével.
- 74 E rendelkezések összességéből tehát az a következtetés vonható le, hogy a szétválásban részt vevő társaságok hitelezői érdekei védelmének a hatodik irányelv által megvalósított minimális harmonizációjával nem ellentétes, ha egy olyan, új társaság alapításával történő szétválással összefüggésben, mint amelyről az alapeljárás keretében szó van, a szétváló társaság hitelezői érdekei védelmének biztosítanak elsőbbséget.
- 75 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a hatodik irányelv 21. és 22. cikkével összefüggésben értelmezett 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha a szétválás véghezvitelét követően a szétváló társaság hitelezői, akiknek jogai e szétválás előtt keletkeztek, és akik nem éltek az említett 12. cikket átültető nemzeti szabályozás által előírt hitelezővédelmi eszközökkel, *actio paulianát* nyújthatnak be annak megállapítása érdekében, hogy az említett szétválás hatálytalan velük szemben, és keresetet indíthatnak az újonnan alapított társaságra átruházott vagyontárgyak tekintetében végrehajtás vagy biztosítási intézkedés foganatosítása iránt.

A második kérdéstről

- 76 A második kérdéssel az előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a hatodik irányelv 19. cikkét, amely a szétválás érvénytelenségére vonatkozó szabályozást tartalmazza, úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes a szétválás véghezvitelét követően egy *actio paulianának* a szétváló társaság hitelezői általi benyújtása, amely kereset nem érinti e szétválás érvényességét, hanem csupán azt teszi lehetővé, hogy e szétválás e hitelezőkkel szemben ne legyen érvényesíthető.

- 77 A hatodik irányelv 19. cikke tartalmazza a szétválás érvénytelenségére vonatkozó szabályozást. Így különösen e cikk az érvénytelenség eseteit korlátozza, rövid határidőt ír elő az érvénytelenségre való hivatkozásra, és megállapítja, hogy ha egy szétválás érvénytelenségét okozó jogellenesség orvosolható, úgy az érintett társaságok számára határidőt kell kitűzni, amelyen belül ezt megtehetik.
- 78 Az „érvénytelenség” fogalmát nem határozza meg a hatodik irányelv.
- 79 E fogalom meghatározása hiányában a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint e fogalom jelentését és tartalmát az alkalmazott kifejezések szokásos jelentésének megfelelően kell meghatározni, figyelembe véve azon szöveggörnyezetet, amelyben e kifejezéseket használják, és az azon szabályozás által követett célkitűzéseket, amelynek e kifejezések a részét képezik (2017. július 26-i Jafari ítélet, C-646/16, EU:C:2017:586, 73. pont).
- 80 Az „érvénytelenség” fogalma a szokásos jelentése szerint olyan keresetekre utal, amelyek valamely aktus érvénytelenségének megállapítására irányulnak, és azt eredményezik, hogy ezen aktus *ex tunc* megszűnik, továbbá e keresetek mindenkiel szemben joghatást váltanak ki.
- 81 Az „érvénytelenség” fogalmának e jelentését megerősíti e fogalom szöveggörnyezete és a hatodik irányelv által követett célkitűzések, amint arra a főtanácsnok az indítványának 73–75. pontjában rámutatott.
- 82 Ami az említett fogalom szöveggörnyezetét illeti, meg kell jegyezni, hogy a hatodik irányelv 19. cikke (1) bekezdésének b) pontja előírja, hogy a hatályossá vált szétválást csak az előzetes bírói vagy közigazgatási jogszerűségi ellenőrzés elmaradása miatt vagy közokiratba foglalás hiányában, illetve akkor lehet érvénytelenné nyilvánítani, ha megállapítást nyer, hogy a közgyűlés határozata a nemzeti jogszabályok értelmében semmis vagy megtámadható.
- 83 Márpedig az érvénytelenség e három esete a szétválás létrejöttére vonatkozik, és érinti magát a szétválás létezését. Olyan esetekről van tehát szó, amelyek a szétválás *ex tunc* megszűnését eredményezik.
- 84 A hatodik irányelv által elérni kívánt célokat illetően a hatodik irányelv tizenegyedik preambulumbekkezdéséből az következik, hogy az uniós jogalkotó úgy ítélte meg, hogy korlátozni kell az olyan eseteket, amikor érvénytelenség merülhet fel, oly módon, hogy egyrészt el kell rendelni a hiányosságok lehetőség szerinti orvosolását, valamint másrészt korlátozni kell azt az időszakot, amelyen belül az érvénytelenség megállapítása iránti keresetek megindíthatók, a szétválásban érintett társaságok között, az érintett társaságok és harmadik személyek, illetve a tagok között fennálló viszonytal kapcsolatos jogbiztonság érdekében. A hatodik irányelvnek a 19. cikkében kifejtett e célkitűzése megerősíti, hogy a szétválás érvénytelensége mindenkiel szemben joghatásokat vált ki.
- 85 Márpedig, amint azt a főtanácsnok az indítványának 79. pontjában megjegyzi, bár az érvénytelenség megállapítása iránti kereset célja a szétválási okirat létrehozására vonatkozó feltételek megsértésének szankcionálása, az alapeljárásban szereplőhöz hasonló *actio pauliana*nak egyetlen célja azon hitelezők védelme, akiknek a jogait a szétválás megsértette.
- 86 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis kitűnik, hogy az alapeljárás alperesei által a polgári törvénykönyv 2901. cikke alapján indított *actio pauliana* pusztán annak megállapítását teszi lehetővé, hogy rájuk nézve az érintett szétválás, és különösen a szétválási okiratban szereplő bizonyos eszközök átruházása érvénytelen. Ez a kereset nem érinti e szétválás érvényességét, nem vonja maga után annak *ex tunc* megszűnését, és nem vált ki mindenkiel szemben joghatást.
- 87 Következésképpen az említett kereset nem tartozik a hatodik irányelv 19. cikkében szereplő „érvénytelenség” fogalma alá.

88 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a hatodik irányelvnek a 21. és 22. cikkével összefüggésben értelmezett 19. cikkét, amely a szétválás érvénytelenségére vonatkozó szabályozást tartalmazza, úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a szétválás véghezvitelét követően egy *actio paulianának* a szétváló társaság hitelezői általi benyújtása, amely kereset nem érinti e szétválás érvényességét, hanem csupán azt teszi lehetővé, hogy e szétválás e hitelezőkkel szemben ne legyen érvényesíthető.

A költségekről

89 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2007. november 13-i 2007/63/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján a részvénytársaságok szétválásáról szóló, 1982. december 17-i 82/891/EGK hatodik tanácsi irányelv 21. és 22. cikkével összefüggésben értelmezett 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha a szétválás véghezvitelét követően a szétváló társaság hitelezői, akiknek jogai e szétválás előtt keletkeztek, és akik nem éltek az említett 12. cikket átültető nemzeti szabályozás által előírt hitelezővédelmi eszközökkel, *actio paulianát* nyújthatnak be annak megállapítása érdekében, hogy az említett szétválás hatálytalan velük szemben, és keresetet indíthatnak az újonnan alapított társaságra átruházott vagyontárgyak tekintetében végrehajtás vagy biztosítási intézkedés foganatosítása iránt.
- 2) A 2007/63 irányelvvel módosított 82/891 irányelvnek a 21. és 22. cikkével összefüggésben értelmezett 19. cikkét, amely a szétválás érvénytelenségére vonatkozó szabályozást tartalmazza, úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a szétválás véghezvitelét követően egy *actio paulianának* a szétváló társaság hitelezői általi benyújtása, amely kereset nem érinti e szétválás érvényességét, hanem csupán azt teszi lehetővé, hogy e szétválás e hitelezőkkel szemben ne legyen érvényesíthető.

Aláírások